

ספורה
השי"ס

הישן תחת המטה פרק שני סוכה

כז

עין משפט
נר מצוה

[דף ט.]

הכי גרסינן נומא תיחא תיובתיה דרבי יוסף - דאמר לעיל* תרתי פליג: ואביי - דאמר כדטעיס בר בי רב דהייט כבינה דכבינה אוכל האכל כבינה אחת הוא כדאמר' בפ' בתרא דיומא (דף ט.) מכל האוכל אשר יאכל: הא כבינה בעי נטילה ימים וברכה - אכל סוכה אפי' כבינה נמי לא: תורה אור

ואמרו העלוס לסוכה - בפ' בתרא דיומא (דף ט.): מיימי מחגי' דהאכא בהאי ליטתא לא מפני שאלתה ק' אלא שרטי להחמיר על עלמון וכשנתה לר' לזוק ט' הייס משום דמתרליין מתעיתין הכי מיימי לה הש"ס כחלו משנתה שטיה ק':

מתני' י"ד סעודות - ובגמרא מפרש טעמא: אין לדבר קצבה - אם רצה להתעטף אין אט זקיקין לו אלא אם יאכל לא יאכל תוך לסוכה: תוך מליני י"ט הראשון - שאיט רשאי להתעטף כדילוף בגמרא: ישלים - סעודתו זאת ב"ט האחרון בשמיני עשרת והע"פ שאיט בסוכה ובגמרא פריך עלה: **גמ'** מכאן ואילך רשות - דהכי ילפינן לה בפ' בתרא דספחים (דף קב.) שנת ימים האכל מטת וכיום השביעי עשרת מה שביעי רשות אף ששה רשות לפי שהשביעי בכלל שבעת ימים האכל מטת (ה) ולא מן הכלל ללמוד שאכילה מטת האשור בו איט חובה אלא אם באת לאכול תהא חבילתך מנה ולא חמץ ולא ללמד על עלמון יאכל אלא ללמד על הכלל כולו ולא: והתם גופיה מנגן - דלילה הראשון מיהא חובה: והאמר ר' אליעזר י"ד סעודות חייב אדם לאכול בסוכה - וכיון דביום אחרון לה בסוכה יחייב ואם יאכל בה ללא מטת עובר על כל תוסוף מתי השלמה דסוכה חובה הכא: אמר בירא - שם התם: חזר בו ר' אליעזר - אלא חכמים לומר שאין לדבר קצבה ואם רצה להתעטף יתענה תוך מליני יום טוב הראשון ובהא מיהא פליג עלייה דקבבר יש לה השלמות כמו שיש השלמות לקרבנות יום ראשון אף ב"ט האחרון: חלימא ברביפחא - כלומר האמר שסעודת י"ט האחרון שהוא סעודת בלחם ולפתן וטרטי הסעודה תהא השלמות הראשון: סעודתה דיומיה קהילי - ומאי סבר י' כחן שחא ללא סעודה ראשונה הלא דרבי לסעודת היום: במיני תרגימא לאחר שסעודת י"ט האחרון ומענינים לפניו כגון פירות וכסאין וקפלוטות מוטטות: תרגימא - פרוצו"ס: תיגיא נמי הכי - דבהכי הויה סעודה לאשמועי' והע"פ שאיט חזר וקבע עלמון לאכול סעודות של לחם וכשר: אם השלים כו' - ולי"ש אם קבע סעודה שניה בלחם וכשר: אפטרופוס של אגריפס - תמונה על שלו רבנן ביה שיקרין שק"ק: מה שאכל סעודה אחת ביום - בסוכה ואפשר: פרפראות - מיני מעדנים הפותחים את בני מעיים להיות לבו משוך

[לעיל ט.]

[פירוש ט.]

[לעיל טז.]

דגרות
הבי"ח
(ה) רש"י ר"ס
מכאן וכו'
האכל מטת
היי"ט:

[לעיל טז.]

היי"ט:

ואמרו העלוס לסוכה וכשנתנו לו לרבי צדוק אוכל פחות מכביצה נמלו במפה ואכלו חוץ לסוכה ולא בירך אחריו הא כביצה בעי סוכה לימא תיודי תיובתיה* דרב יוסף ואביי דילמא פחות מכביצה נטילה וברכה לא בעי הא כביצה בעי נטילה וברכה: **מתני'** רבי אליעזר אומר ארבע עשרה סעודות חייב אדם לאכול בסוכה אחת ביום ואחת בלילה וחב"א אין לדבר קצבה דו"ן מליני י"ט הראשון של חג בלבד* ועוד אמר ר' אליעזר כו' שלא אבל [לילה] יום טוב הראשון ישלים לילי י"ט האחרון של חג וחכמים אומרים אין לדבר השלמות ועל תורה נאמר מעות לא יוכל לתקן והחרון לא יוכל להמנות: **גמ'** מ"ט דר' אליעזר השבו* בעין תדורומה דירה אחת ביום ואחת בלילה אף סוכה אחת ביום ואחת בלילה ורבנן יכירה מה דירה אי בעי אביל אי בעי לא אביל אף סוכה נמי אי בעי אביל אי בעי לא אביל אי הכי אפי' לילי יום טוב ראשון נמי א"ר יודגן משום ר' שמעון בן יודנאק נאמר כאן המשה עשר ונאמר המשה עשר בחג המצות מה להלן *לילה הראשון חובה מכאן ואילך רשות אף כאן לילה הראשון חובה מכאן ואילך רשות והתם מעלן אמר קרא בערב האכלו מצות הכתוב קבעו חובה: ועוד א"ר אליעזר: והא א"ר אליעזר ארבע עשרה סעודות חייב אדם לאכול בסוכה אחת ביום ואחת בלילה אמר בירא א"ר אבי חזר בו ר' אליעזר משלים במאי אילימא בריפתא סעודה דיומיה קא אביל אלא מאי ישלים ישלים במיני תרגימא תניא נמי רבי אב השרים* במיני תרגימא יצא שאל אפטרופוס של אגריפס המלך את רבי אליעזר כגון אני שאינו רגיל לאכול אלא סעודה אחת ביום מהו שאוכל סעודה אחת ואפשר אמר לו בכל יום ויום אתה ממשיך כמה פרפראות לכבוד עצמך ועבשיו אי אתה ממשיך פרפרת אחת לכבוד קנך ועוד שאלו כגון אני שיש לי שתי נשים אחת במבריא ואחת בעיפרי ויש לי שתי סוכות אחת במבריא ואחת בעיפרי מהו שאני מסוכה לסוכה ואפשר אמר לו לא שאני אומר כל היוצא מסוכה לסוכה בסל מצותה של ראשונה תניא ר' אליעזר אומר אין

הא כבינה בעי נט" לאכילה ולא משתרי במטה דחייסין דלמא עט דמסיק פ' כל הבשר (חולין דף קז:) ומיהו תימה דהא ר' לזוק סק היה כדפרישי' וא"כ אפי' כבינה שרי במטה בלא נט" כדאמר שמשאל התם הסירו מפה לאוכלי תרומה ולא התיירו מפה לאוכלי טהרות*:

תשבו כעין תדורו - בירושלמי ילוף בגזרה שזה נאמר כחן משט ונאמר להגן ופתח חא חשוד משט יומם ולילה שבעה ימים מה ישיבה שנאמר להגן עשה בה את הלילות כבימים אף ישיבה האשורה כחן עשה בה לילות כבימים וטעמא דרבנן מפרש ר' יוחנן בשם רבי ישמעאל נאמר תמשה עשר בפסח ונאמר ט"ו בחג מה ט"ו האמר בפסח לילה הראשון חובה ושאר כל הימים רשות אף ט"ו האמר בחג לילה הראשון חובה ושאר כל הימים רשות כדרייח בעי אי מה להגן עד שיכנס למטה כשהוא חלוה אף כחן עד שיכנס לסוכה כחלוה ר' זורא בעי אי מה להגן עד שיאכל כוית דגן מנה אף כחן עד שיאכל כוית דגן בסוכה:

א' בעי אכיל וחי בעי לא אכיל - כלל דאי אכיל חייב לאטל בסוכה כדאמרין לעיל ומשמע הא דבי"ט לא הוי חובה וחי בעי לא אכיל כלל תוך מליני י"ט הראשון ולפי זה אם טעה ולא הכיר של י"ט בכרסת המזון איט לריך לחזור והא דאמר' פ' שנטה שאכלו (ברכות דף טז:) שבתם וי"ט דלא סגי ליה דלא אכיל אם טעה חזר לא מיתוקמא אלא בליני י"ט הראשון של פסח וכליני י"ט הראשון של חג והא דאשכחן בפ' ב' דבינה (דף סו:) ובפ' אלו דברים בפסחים (דף סו:) גבי י"ט חלקה חלוו לה' וחלוו לכם חלוו לאכילה וחלוו לבית המדרש דברי ר' יהושע אפשר בנייהר ופירי דאין נהן ברכת המזון ולא בעי הזכרת י"ט אבל לילי י"ט הראשון של חג לא סגי בלא פת כיון דלפינן מתג האלת הע"ג דר' אליעזר אמרינן בשאר ימים אם השלים במיני תרגימא יצא*: **והא** א"ר אליעזר י"ד סעודות חייב אדם לאטל בסוכה - היא המסלים ב"ט האחרון פריך דליכא סוכה: **חזר** בו ר' אליעזר - אלא חכמים לומר שאין לדבר קצבה ואם רצה להתעטף יתענה תוך מליני י"ט הראשון ובהא מיהא פליג עלייה דקבבר יש לה השלמות כמו שיש השלמות לקרבנות ואם השלים לא משמע כלל לשון השלמות אלא לשון השלמה משבן של י"ד סעודות ועוד כיון דמתנה ילפינן לא מליני שיהא השלמות למטה של לילה

הראשון של פסח ועוד דמשמע קתה בירושלמי דבעי כוית דגן לסעודה י"ט הראשון של חג כמו גבי מנה והבא אמרי' דישלים במיני תרגימא ועוד משבדא דאפטרופוס של אגריפס משמע דלא פטר ר' אליעזר בסעודה אחת לקד גראה לפרש חזר בו ר' אליעזר ממה שהיה מלריך סוכה ולשולם י"ד סעודות בעי ובירושלמי משני אמר ר' אחא למטה תסוכה כלומר לבתחילה לריך לאטל בסוכה אם לא אכל משלים בשמיני בלא סוכה: **במיני** תרגימא - פ' בקוערס כגון פירות וקפלוטות מבושלין וחי אפשר לומר כן דהא רבא מסיק פ' ח' דיומא (דף טז:) וסס) דפירי לא בעי סוכה ודויק מהבא וחי ס"ד פירות בעי סוכה ליטלין בפירות וחי באהרא דלא שכיחי פירות וחי בעי' אימא מיני תרגימא נמי מיני פירי נינהו מ"מתמשע דאי פירי לא בעי סוכה אן השלמה מועלת בפירות ומיני תרגימא הוה כגון בשר ודגים ושאר דברים שמלפתין בהן את הפת ואין ללמוד מכאן שישלמו להשלים שלש סעודות של שבת דשאני התם דלפי' (שנת דף קז:) מדכתיב תלתא היום גבי מן שהוא במקום פה והפי' באת להשוחטם לא נתיק בפירות כדפרישי' דלא מהגי גבי סוכה*:

כמ"ב מ"י פ"ו ס"א
סוכה כלכל ו ס"ב
ספון מן ספ"ט ח"ט
ס"י ס"א ס"טף ז

[ע"י חס"י יומא ט"ו ד"ס
פ"א כמ"ב י"ב כ"כ ס"א
ס"א וס"ב מ"ט ק"י ד"ס
פ"א ח"א]

רבינו תנאל

נמנו לו אכיל פירות
מכביצה ואכלו תוך
לסוכה ביהא כחן
לפילה ימים ובלא ברכה
דייקין סינה ואכילת
כפיא סוכה וקטיה לרב
י"ט פ' דאמר ב' וגי'
לישית חיא אכילת
עורי שאוכלין תוך
לסוכה ולאביי דאמר
כדאכיל בר בי רב ופילי
לכלה ושניין לשלים
אפי' כביצה לא בעי
סוכה אלא דייקין
סחגי' דקמי פותת
מכביצה הא כביצה
בעי נטילה י"ט ובעי
ברכה וק"ל הכי:
מתני' ר' אליעזר אומר
י"ד סעודות חייב אדם
לאכול בסוכה אחת
ביום ואחת בלילה -
וחב"א אין לדבר קצבה
אין חייבא לילי י"ט
הראשון בלבד כוית
סמון ק' דהצדק
דאמר נאמר תמשה
עשר סעודות חייב
אכילת מנה תאמר
בכרסת עשר ב' ו' ג'
הסוכות ישיבה כעין
דירה פה וב' הסוכות
אכילת [מפת] בלילה
הראשון חובה שנטא' בשבת
תאכלי פירות הכתוב
קבעו חובה - אף ב' ו'
הסוכות ישיבה כעין
דירה* באכילה בסוכה,
מכאן ואילך רשות
השבת, ויטו א"ר
אליעזר סי שלא אבל
בלילי י"ט הראשון, והא
חייבי מציב לח
לאכול בכל יום ב'
סעודות ומנה חייב
בשאר הימים וכ"ש
בלילי י"ט הראשון -
א"ר אבי חזר בו ר'
אליעזר ואסיקא כי י'
השלמה במיני תרגימא,
תניא ר' אליעזר אומר

* כל דליל דהייט
אכילת כסוס, בלילה
כדאשן חוסה מלך וכו'.